

TE INGOA NEI AOTEAROA

(Te whakahoki a Dr. Wi Repa)

E tika ana me kaati nga korero mo tenei take a tatau. Ka ki noaiho te "Pepa" a "Ngati" i enei korero kaore nei he mutunga.

I puta ai tenei korero kei runga i taku patai: he aha te ingoa Maori tika mo te "Niu Tireni" a te pakeha? Naaku ano i whakahoki. I ki au e tika ana me uhi tenei ingoa Aotearoa ki runga ki te "Ika-a-Maui" raua ko te "Waipounamu" Ara ki te whakahua tatau te Maori i te ingoa nei i a "Aotearoa" mo nga motu e toru o "Niu Tireni" taua ingoa. I whakamarama au i reira i te take i whakaaro ai au ko "Aotearoa" te ingoa mo Niu Tireni. Na te pakeha tonu ia i whakatau tenei ingoa mo "Niu Tireni." Kei roto kei nga mapi e akona nei e a tatani tamariki e mangu ana enei ingoa: "New Zealand (Aotearoa)": "North Island" (Te Ika-a-Maui): South Island (Te Wai-Pounamu). No reira, mo runga i tena awangawanga kua tau ra.

Mo te taha e tohetohe nei nga kai tuku-korero ki te "Toa." Heoi ana te koha o a ratau tohetohe ko tenei: E whakaatu ana ratau i to ratou kuare ki nga korero tawhito a te Maori. Kua mau ki roto ki o matau nei whakaaro, ko nga korero a te Maori kei te "Polynesian Society" e tohu ana. Ko te tangata e tautohe ana ki tera kaupapa ka karangatia ia kia tomo ki roto ki te "keehi" ki te whakaatu i nga take i rereke ai taana i ta te "Polynesian Society." No reira me waiho i runga i ta nga kaumatua i korero ai ki nga tohunga o te "Polynesian Society" na Kupe, na te wahine ranei a Kupe, i tapa tenei ingoa.

Mo te ki a nga ruanuku o te Tai-Hauauru no te waka no "Aotea" te ingoa. E kore a Skinner, a Percy Smith, me te Rangihiroa e tautoko i tenei korero: notemea he korero hou rawa tenei, he korero tamariki rawa hoki. Kia ngaro ano te he o te korero. Tena ko tenei, puta ana mai te korero nei raua tahi ko tona whakahe! E kore rawa a Ngapuhi, a Ngati Whatua, a Waikato, a te Arawa, a Matatua, a Horouta, a Takitimu: ara te "toru koata" o Aotearoa e whakaae ki te tohe a enei tangata. Kua tuhia mureretia e au tangata ko "Aotearoa" te ingoa o taua waka. E: ko "Aotea" te waka. Ana te kainga i tapaia hei ingoa mona ko "Aotea" e tata ana ki Kawhia (Nga Mohi p.95). Kaore tenei kainga e kii ana ko "Aotea-roa"

E ki ana nga pukorero o te Tai-Rawhiti, ko te "Arawa" ko "Tainui" ko "Matatua" nga waka tuatahi o te *heke* i u mai ki Aotearoa nei. He aha ra i kore ai te Motu nei, nga Motu nei ranei i tapaia ko "Te Arawa-roa" ranei, ko "Tainui-roa" ranei, ko "Matatua-roa" ranei. Tena, whanga rawa a